

הפרשיות שלפנינו עוסקות בנגע הצרעת, נגע הצרעת מגיע על פי דברי חז"ל בעיקר על לשון הרע, מה יש בו בלשון הרע, שהוא החמור בעברות, שחז"ל אומרים שבית שני, נחרב על עוון לשון הרע, שהוא חמור מע"ז, ג"ע ושפ"ד, ששלושה מתים בעוון לשון הרע, המספר, השומע ומי שאומרים עליו, שמוות וחיים ביד הלשון ועוד, למה הדבר חמור כל כך, הרסני כל כך.

כמי שעוסק באנשים, ופוגש אנשים, ומנסה להתבונן איתם בחייהם, ברור לי שהדבר החשוב ביותר, שיהווה הגורם המשפיע ביותר על כל חייו של האדם זהו ערכו העצמי, התחושה שיש לו ערך עצמי, שיש לו כישרונות ויכולות, שיש לו משמעות וחשיבות, זהו הגורם המשפיע ביותר על כל התנהלותו של האדם.

הערך העצמי של האדם מתעצב בתוכו, על פי מה שהוא שומע מבחוץ, אפשר לומר שהיה עדיף שהאדם יבנה את ערכו העצמי לבדו, אבל המציאות היא שהאדם בונה את ערכו העצמי, את התפיסה על עצמו על פי מה שנאמר עליו, על פי מה שהסביבה משדרת לו, כתבתי בכוונה על פי מה שנאמר עליו ולא דווקא על פי מה שנאמר לו, ברור שגם מה שנאמר לו משפיע מאד, אבל גם מה שנאמר עליו, כי מה שיאמרו עליו, הוא הגורם איך יתייחסו אליו, אל מעשיו, מחשבותיו ודבריו, מה שיאמרו עליו, גורם לאיך יראו אותו, איך יסתכלו עליו, והאדם קולט את כל זה, ובתוכו נקבע הערך העצמי שלו, שישנה את כל חייו.

לכן לשון הרע, הוא הדבר שמשפיע באופן העמוק על חיי האדם.

אלא שמאידך, הנטייה הפנימית לדבר רע, לראות רע, נטועה בנו באופן עמוק, יתר על כן, אחד הדברים שאנו חשים שמחברים אותנו יחד, זו השיחה על אחרים, היכולת שלנו לבקר יחיד או ציבור, נותנות לנו תחושה עמוקה שאנו מחוברים.

הרב זקס מביא את הסוציולוג היהודי-אמריקני שמואל היילמן שכתב ספר, 'חיי בית-כנסת', על קהילה אורתודוקסית מודרנית שהוא היה חבר בה במשך כמה שנים. פרק ארוך בו מוקדש לרכילות בבית הכנסת. פעילות זו, הוא אומר, היא מן הדברים העושים אדם לחלק מהקהילה. הנמנע מרכילות נתפס כזר.

הרכילות, הוא אומר, היא חלק מ"מערכת הדוקה של חובות תן-וקח". מי שפוסל את הרכילות לגמרי, אינו מספר ואינו שומע, במקרה הטוב "מסתכן בתיוג חברתי" ובמקרה הגרוע "מוציא את עצמו מפעילות מרכזית של חיי הציבור והחברה". בקיצור, הרכילות היא לשד עצמותיה של הקהילה.

כלומר, אנו נמצאים בבעיה אמיתית, מחד, לשון הרע, היא נזק נורא לחברה ולאנושות, היא מקטינה ומרחיקה, מפרידה ופוצעת, מחלישה ועוצרת, ומאידך היא מאד מושרשת בתוכנו באופן עמוק.

השיטה הטובה ביותר להיחלץ מרע, היא לפעול טוב, שאני רוצה לקדם אנשים אני מבקש מהם אל תגיד מה אתה לא רוצה, אלא מה אתה כן רוצה!

הדרך להימנע משנאת חינוס, היא להתמלא באהבה, הדרך להימנע מלשון הרע היא לומר לשון הטוב, למלא את פינו בשבח ובהודיה, בראיית הדברים הטובים, חברה שמייסדת את הדיבור המחבר, על דיבור טוב, על שבח והודיה, על הכרת הטוב והדיבור עליו, תהיה חברה חזקה, מצמיחה וטובה.

שהרמב"ם רוצה לתת את הפן המעשי של מצוות 'ואהבת לרעך כמוך', אותה המצווה עליה נאמר שהיא הכלל הגדול בתורה, הוא כותב (דעות ו, ג):

"מצוה על כל אדם לאהוב את כל אחד ואחד מישראל כגופו, שנאמר: 'ואהבת לרעך כמוך', **לפיכך צריך לספר בשבח**... והמתכבד בקלון חבירו אין לו חלק לעולם הבא".

עיקר העניין הוא לספר בשבח האדם, וחס וחלילה לא להתכבד בקלון, לבנות את היחסים החברתיים על אמירת לשון הרע על אחר.

ככל שהדיבור הטוב יתרבה, הדיבור השלילי יתמעט.

כותב הרב זקס :

"מפעם לפעם באים אליי זוגות העומדים להינשא. לפעמים הם שואלים אותי אם יש לי עצה לחיזוק הנישואים. אני מציע להם הצעה פשוטה. תוצאותיה הן על גבול הקסם. היא תבצר את מערכת היחסים שלהם, ותשנה את חייהם בדרכים נוספות ומפתיעות.

עליהם להתחייב לטקס יומי. פעם ביום, סביר שבערב, על כל אחד מהם לשבח את השני באוזניו על דבר-מה שהוא עשה היום, ולו גם דבר פעוט : על מעשה, אמירה או מחווה אדיבים או רגישים או נדיבים או נבונים. השבח צריך להיות ממוקד באותו מעשה מסוים, לא מוכלל. עליו להיות כן : לבוא מהלב. ומקבל השבח חייב ללמוד לקבל אותו.

זה כל מה שהם צריכים לעשות. זה דורש דקה או שתיים. אבל זה חייב להיעשות, לא לפעמים אלא **מדי יום**".

לשון הטוב, הוא התרופה לריפוי לשון הרע, מתוך האמונה שמידה טובה, מרובה בהרבה ממידת רעה, כל לשון הטוב, בונה יותר ממה שלשון הרע הורס, וזו הקריאה שלנו מפרשת השבוע, הרבו בלשון הטוב!

לשון הטוב, בבית, לשון הטוב בעבודה, לשון הטוב על הציבורים השונים במדינה, לשון הטוב על המדינה ועל הארץ, ככל שנתמלא בלשון הטוב, נוכל לבנות ולא להרוס, לנטוע ולא לעקור.

בכוחה של מילה טובה אחת לשנות למישהו יום שלם ואולי אפילו יותר, אז יהי רצון שנצליח להרבות בראיית הטוב ולשון הטוב.